

ē cibo aīe r nō corpus. g aiām liberat r nō corpus. vel die q pūilegiū
ecclie ē r nō tobz fbi ad osequētā ut. xvij. q. iij. sic. nec aliqd pūilegi
um fbrndū ē ad osequētā ut. vij. q. i. petisti. et. xvi. q. i. hinc. Qd. i.

Quod aut sua oēs clericū qui hnt pūū vel habere pnt. pnt rez
petere su
a. si nō ha
bent propriū non
pnt h bona ecclie
sue repetē pnt. si
fūt plati. vel si p
lati nō sūt de man
dato supioris pol
funt ea repetē ut
xvi. q. i. monachi
. ij. Item omnes
clericū pnt agere
p miserabilibz p
sonis de mandato
supioris ut. lxxx.
vi. di. puenit.

Quod aut sua oēs clericū qui hnt pūū vel habere pnt. pnt rez
petere su
a. si nō ha
bent propriū non
pnt h bona ecclie
sue repetē pnt. si
fūt plati. vel si p
lati nō sūt de man
dato supioris pol
funt ea repetē ut
xvi. q. i. monachi
. ij. Item omnes
clericū pnt agere
p miserabilibz p
sonis de mandato
supioris ut. lxxx.
vi. di. puenit.

Quod aut sua oēs clericū qui hnt pūū vel habere pnt. pnt rez
petere su
a. si nō ha
bent propriū non
pnt h bona ecclie
sue repetē pnt. si
fūt plati. vel si p
lati nō sūt de man
dato supioris pol
funt ea repetē ut
xvi. q. i. monachi
. ij. Item omnes
clericū pnt agere
p miserabilibz p
sonis de mandato
supioris ut. lxxx.
vi. di. puenit.

Quod aut sua oēs clericū qui hnt pūū vel habere pnt. pnt rez
petere su
a. si nō ha
bent propriū non
pnt h bona ecclie
sue repetē pnt. si
fūt plati. vel si p
lati nō sūt de man
dato supioris pol
funt ea repetē ut
xvi. q. i. monachi
. ij. Item omnes
clericū pnt agere
p miserabilibz p
sonis de mandato
supioris ut. lxxx.
vi. di. puenit.

Quod aut sua oēs clericū qui hnt pūū vel habere pnt. pnt rez
petere su
a. si nō ha
bent propriū non
pnt h bona ecclie
sue repetē pnt. si
fūt plati. vel si p
lati nō sūt de man
dato supioris pol
funt ea repetē ut
xvi. q. i. monachi
. ij. Item omnes
clericū pnt agere
p miserabilibz p
sonis de mandato
supioris ut. lxxx.
vi. di. puenit.

Quod aut sua oēs clericū qui hnt pūū vel habere pnt. pnt rez
petere su
a. si nō ha
bent propriū non
pnt h bona ecclie
sue repetē pnt. si
fūt plati. vel si p
lati nō sūt de man
dato supioris pol
funt ea repetē ut
xvi. q. i. monachi
. ij. Item omnes
clericū pnt agere
p miserabilibz p
sonis de mandato
supioris ut. lxxx.
vi. di. puenit.

Quod aut sua oēs clericū qui hnt pūū vel habere pnt. pnt rez
petere su
a. si nō ha
bent propriū non
pnt h bona ecclie
sue repetē pnt. si
fūt plati. vel si p
lati nō sūt de man
dato supioris pol
funt ea repetē ut
xvi. q. i. monachi
. ij. Item omnes
clericū pnt agere
p miserabilibz p
sonis de mandato
supioris ut. lxxx.
vi. di. puenit.

est enim. Nō iudicat deus bis in id
ipm. **Item** ex concilio triburiēsi.

Fures r latrones si i **De** eod
Furādo occidatur visum ē q p
eis nō ē orādū. si ophēsi aut vulnera
ti p̄bitero ā diacono confessi fuerit
confessionem eis non negamus.

Item ex concilio areliaēsi.

Scaptus fuerit absq occasione
p̄t ophēdi. r tñ si interficitur qz ad
imagīe dei creati et baptisati sunt
noie eius interfectores eoz quadra
ginta dieb⁹ penitētie subiaceāt. m
trēt in eccliaz veste induti. ab escis r
potib⁹ interdīcti sunt. a thoro r gla
dio et equitatu abstīneāt. In tertia
et quita feria. r sabbato aliquo ge
nere leguminū r olerum et pomis et
paruis pisciculis cū mediocri ceruī
fia vicissim vtantur et tēperate. Si
aut a veridicis oprobantur testibus
q sine odij meditacōne se suaqz libe
rando diaboli mēbra interfecerint.
r pariter peniteāt. penitētiā p homi
cidio eis nō imūgimus. nisi ipi volue
rint aliquid humanitatis facere. at
si p̄br est non deponatur cunctis tñ
diebus vite sue penitentiā agat.

Item ex concilio areliaēsi.

Scaptus fuerit absq occasione
p̄t ophēdi. r tñ si interficitur qz ad
imagīe dei creati et baptisati sunt
noie eius interfectores eoz quadra
ginta dieb⁹ penitētie subiaceāt. m
trēt in eccliaz veste induti. ab escis r
potib⁹ interdīcti sunt. a thoro r gla
dio et equitatu abstīneāt. In tertia
et quita feria. r sabbato aliquo ge
nere leguminū r olerum et pomis et
paruis pisciculis cū mediocri ceruī
fia vicissim vtantur et tēperate. Si
aut a veridicis oprobantur testibus
q sine odij meditacōne se suaqz libe
rando diaboli mēbra interfecerint.
r pariter peniteāt. penitētiā p homi
cidio eis nō imūgimus. nisi ipi volue
rint aliquid humanitatis facere. at
si p̄br est non deponatur cunctis tñ
diebus vite sue penitentiā agat.

Item ex concilio areliaēsi.

Incipit causa de cima quarta.

Nonici cuius
daz ecclesie qd
nem mouet de p
dijs testes ex tri
bus suis produ
cunt. negociato
ribus pecuniam

crediderūt ut ex eoz mercib⁹ emo
lumēta acciperēt. **Idic** primū que
rit an liceat eis sua repetē. **Secū**
do. an illi testes sint audiēdi. **Ter**
cio an illd sit vsuras exigē. **Quar**
to. an liceat clericis vel laicis a quoli
bet vsuras expetē. **Quinto.** an eli
mosine de vsuris fieri possint. **Sex**
to. an vsurarij penitētiā agē valeāt

tutionem alicuius. cū tñ de iure non possit illud possidere cum alijs. ut
exē de p̄ben. referente. Io. ego credo saluo meliori osilio q laicus spo
liatus decimis p̄t petere restitucōne cū raptō. restituat ut exē d rez
si. spoli. in literis cū laici quotidie possideant decimas ex tolerantia pre
latozum. secus in
hæretico cum sit
excomūicatus ut
exē de hēti. exco
municam⁹. r de
illa. causam. dicit
de tinere et nō pol
sitere. b.

nisi qd male accepit restituat. **Q**
uod autē sua repetere non
pnt facile videtur probari.

Ait enim dñs in euangelio
Si vis perfectus esse vade et vende
omnia que habes et da pauperibus
qz ergo isti iter pfectōis arripūt
non licet eis sua hēe multo ergo mi
nus licet eis repetē. qz nō debet repe
ti qd possidē nō licet. Itē si quis v
luerit tunicā tuā tollere r in iudicio
tecu otēdē dimitte ei. r paliū. Item
apls in epla ad corinth. secularia i
gitur iudicia si habueritis oino pec
catū est in vobis. Itē gg. exponens
oīa michi licent s; ego sub nullius
redigor p̄tate inquit. cū mens cōce
pta desideria sequitur. huire reb⁹ cō
umcīt quaz amore supatur. Itē
ex cōcilio cart⁹. iij. **Pro reb⁹ trā
sitorijs ep̄s puocatus nō litiget.**

Ep̄scopus nec puocatus pro
rebus transitorijs litiget. Quia
ergo generaliter pfectis prohibe
tur in iudicio otēdere. patet qz istis
nō licet stare coram iudice. **Idijs**
ita rīdetur. **Prohibetur pfectis in
iudicio stare captādo lucrū. sed non
euītādo damnum. Vel aliter. aliud
est sponte sua possidere. aliud ē omu
niū pcuratore esse. canonici nō possi
dent sua. qz res deo oblate nō sunt a
licuius. utūtur em reb⁹ ecclie nō ut
suis s; tanq̄ ad dispēndum sibi cre
ditis. Vnde p̄sper in libro de vita cō
templatiua. Sacerdos cui dispen
sacōnis cura omīssa est. rē require i
cā eius a quo p ingressu mōsterij pe
cunia exigebat. Sicut ergo isti non
sua possidēt. ita nec sua repetunt sed
res ecclie quaz pcuracōnem gerūt
Silt qz in iudicio phibētur otēdē
sic intelligendū est. videlicet ut non
sibi stent coram iudice s; alijs. alijs
aut corā iudice astitisse et p eis iudi
cem interpellasse. nonnullos scōzum
legimus. hī aut non sibi stāt. s; pau
perib⁹ quoz necitatib⁹ pfutura ē
petūt. et ita nō phibētur stare corā
iudice. **Illud** vero euāgelij. si q̄s
abstulerit tibi tunicā rē. non est p̄ci
piētis s; exortantis. **Vnde** aug.
ait. **Peccat q̄ ultra debituz exigīt
non qui sibi debitum possit.****

Quod debetur et si benigne re
mittitur non tñ in ique repetit

Quod debetur et si benigne re
mittitur non tñ in ique repetit

Quod debetur et si benigne re
mittitur non tñ in ique repetit

Quod debetur et si benigne re
mittitur non tñ in ique repetit

Quod debetur et si benigne re
mittitur non tñ in ique repetit

Quod debetur et si benigne re
mittitur non tñ in ique repetit

Quod debetur et si benigne re
mittitur non tñ in ique repetit

Quod debetur et si benigne re
mittitur non tñ in ique repetit

Quod debetur et si benigne re
mittitur non tñ in ique repetit

Quod debetur et si benigne re
mittitur non tñ in ique repetit

Quod debetur et si benigne re
mittitur non tñ in ique repetit

q' omnia sūt oīlī sicut istud qui peussert te in vna maxilla. rē.

Q'od p'cipitur impatur. h' greg. innuit d'ram inter precipe et im-
pare. nam alias aug. dicit qd' celar p'cipit faciendū est qd' impat
tolerandū est. ut. xxij. q. i. militare. Itē inter mandatū et p'ceptū vi-
detur d'ntia q' sinitur mādatum morte mādatōis. ut ex' de of. del. res
latū. h' p'ceptū nō ut in aut. ut nulli iudicū. s. et h' vero iutemus. Item
quōq' ea q' sūt p'ce-
ptū consilūtū. ut
xxvij. q. i. sic emz
quōq' q' sūt man-
datū p'cipimus ut
sic equipentur p'ce-
ptū r' mandatū
ut. C. de achōi. et
ob. siquid. Item
quōq' vbi rogans
di. p' vbo p'cipien-
di ponitur. ut xi.
q. ij. rogo.

Deo autē qui exigit vlt a debitū
ideoq' lex modū figes penā talionis
instituit. s. tu eo longe es a p'co in
iusti exactoris quo omnino non exi-
gis debitum. ideoq' bonus mgt ait.
q' te percutit in vna maxilla prebe ei
et alteraz. p'btm ne cogamur et iphi
redde debitū ab eo qui nulluz habet
debitū. Sic rē accipies. Idē
de h'mone d'ni in mōte habito.

De
visquis p'ceptis non eodem
obteperat reus ē r' debitor pe-
ne et paulo post. p'cepto d'ni nō obe-
dire p'ctm ē. et cōsilio si vti nolueris
minus boni adipisceris non mali ali-
quid p'petrabis. Itē greg. in epi
Vod stola ad iouinianum.

p'cipitur imperatur. qd' impat
necē ē fieri. si nō fiat penā h'z. vbi oī
liū datur offerētis arbitriū ē. vbi p'
ceptū necitas ē huiētis vel coopātis.

De eo autem
q' queritur. an de suis fra-
tribus testes producere pos-
sint multis auctoritatibus videtur
esse phibitū. leges em tam sacroruz
canonū q' seculariū p'ncipū phibent
aduersus extraneū testez de sua do-
mo p'duci. vtra se enim quisq' testa-
ri p't pro se vero minime. q' ergo isti
p'ducuntur ut p' seiphs testimoniuz
ferāt. nō em vtilitatis sue ecclesie se-
peitus immunel arbitrātur futuros
patet q' eoz vox in talib' nō est au-
diēda. s. distinctō hec et testiū exa-
minacō criminalib' causis seruanda
ē in ciuilib' aut non vsq'q'q'. In cri-
minali em cā non licet teste de p'pria
domo p'duci. in ciuili aut p'lati ec-
clesie licet. Vnde pascalis sedus
guidom archiepo viennēsi aplice se-
dis legato scribit dicens. Pro sua
eccia testimonium ferre pnt clerici.

Super prudentia tua p'simū am-
miram. q' in negotio bti ste

Deo autē qui exigit vlt a debitū
ideoq' lex modū figes penā talionis
instituit. s. tu eo longe es a p'co in
iusti exactoris quo omnino non exi-
gis debitum. ideoq' bonus mgt ait.
q' te percutit in vna maxilla prebe ei
et alteraz. p'btm ne cogamur et iphi
redde debitū ab eo qui nulluz habet
debitū. Sic rē accipies. Idē
de h'mone d'ni in mōte habito.

nomie ecclie agat ut extra de testi bus. insup. nec b'ri isti ferre testimo/
niū in p'pria cā. q' cā ecclie nō est cā singuloz. ut. xij. q. ij. qui manu-
mittitur. sic legatarius fert testimoniu in cā testi in quo aliqd ei reli-
ctum est ut insi. de testis. s. legatarius. sed nonne talib' p't impari ab
eccia. s. nō pnt testes esse. p' illa ut. iij. q. ij. idonei. sed istud est in fa-
uorē religionis. nā oīra rōne p'religione iudicatur ut. ff. de relig. sune

pham clericoz ipoz acceptare nou-
eris testimonium. diuise nāq' sunt spēs
cāz. nec in oib' caus' crimia agitāt
In emib' siquid accusatoz r' testiū
illa distinctō obfuaāda ē q' in canōib'
otinet. ne q' ad pbacōz domesticū af-
sumantur. Ceterū in possessionuz vel
hmōi negocijs hij potissimū assumen-
di sunt. q' ead' negocia tractauerūt. de
quoz auditu r' visu h'etacō esse nō
debeat. si ergo h'z clerici idonei sunt
ad affercōnez cause illi' nullatenus
remoueat. s. sic alijs delib'atū est
l'is inter sci iohannis r' sci stephani
canōicos lis illa plenius decidatur.

De
testimoniū ferat. h'z aut sic sup' d' acto-
rib' d'cm ē. non p' domesticis s. p' ec-
clesia q' mē ē oīm pauperū testimoniuz
dicāt. In officiēdis autē instrumētis
secularium negociorum p'rebri non
vocentur ad testimonium sed si casu
contractū eos interfuisse contigēt
iubente episcopo testimoniu dicant.

Vnde in finodo hita rome ab eu-
genio p'p' statutū ē. In officiēdis istis
sacerdotes ad testimoniu non vocentur.

Vanq' sacerdotū testimoniu
credibile habeat. tū in ipi' se-
clarib' negocijs p' officiēdis instru-
mētis ad testimoniu nō rogētur. q'z
eos talib' reb' mēesse non ouenit. si
aut euetū aliquo cāe interfuerit r' a
liqd viderit vel audierit vbi nulle
idonee seculariū inuariantur p'sone
ne veritas occultet et malus ut to-
nus estimeēt. in puidētia p'rij epi fit
ut ā corā se r' operētib' iudicib' ā a
liter honorifice veritatē testificetur

Vod autēz pre
ter summam emolumenta
sectari sit vsuras exigere
aug. auctoritate probat.

quolitet iudice testari. ut. ff. de iurif. ad personas. Competentibz
ecclesiasticis. s. m. Aut aliter. id est cū omittit epus aliquibus qui
recipit in testimonio ipoz. Johannes. 20. ij.

Vod autē. h'z querit an usura sit vltra sortem aliquis recipere.
et certe sic. nisi in casibus quinq' primo in casu fauore ecclie et
extra de usur. c. i. et c. sequentib'. sedo r' cum fideiussor soluit sor-
tē r' vsuras p't petē vsuras. ut ex' de fideiuss. oīstutus. tercio et cū pe-
na petitur p'ter sortez. ut. xij. q. ij. in legib'. quarto et cū petitur usura

plone. s. h'z dicā q'
vno canonicus p't
esse testis i causa
canonici sui non
tū dico q' possit
esse iudex suus oē
exneum. q' mmoz
cā repe litit aliqūe
a iudicio q' a testi-
mōi o ut ex' d' of.
del. cū. R.

Tractauerūt
q' ea que in capis-
tulo gesta sūt me-
lius pnt probare
p' canonicos quaz
per alios ut ex' d'
testibz venies. in
si licet alias inter
domesticos facile
quid confingit pos-
sit p' negociū qua-
litate. ut. C. de to-
nac. l. data.

Et visus. iij.
q. ix. de test.

Vanq' non ro-
gatur. an cle-
ricus possit cogi-
no. ij. q. vi. status
enubum.

Eventu. s. iij.
q. iij. ad h'z.

Vel audierit
et h' ē in illis cas-
bus vbi testimoniū
um valet de audi-
tu. ut. iij. q. ix. h' d'
bitū.

Occultet. istud
est regulare qd' i
testē p' bacōnū
quilibz possit cogi
ut ex' d' test. co-
puenit. imo talis
admittitur qui a-
lias non est idone-
us. ut. iij. q. iij. h'
uū n' s. o. si. est. l. v.
di. p'cis. et de cō-
d. iij. i. necessitate
et. C. de hē. l. ul.

Corā se. sed q'
liter testatur cle-
cus corā epō cum
tā verlatur corāz
laico iudice cū cō-
tinentia cause di-
vbi nō debeat ut
ex' de seq' s. r. ad h'
sen. h' ē p'ilegiū
clericoz. q' nō co-
gūtur corā quoli-
bet iudice testari
sic egregie p'sone
nō cogūtur corāz

2034

vsuras. xlvij. di. c. i. ar. cōtra. xlvij. di. c. i. So. statim deponēdus est et qd h dicitur refertur ab facilitate dispensandi.

Mistri. datam. s. xlvj. di. non licet. Anonū. vendendi. in eadē forma s3 in rubi materia p̄t emē co. nū et cartas et idē facē solutares et libros vt. xxi. q. i. c. i. r. xci di. clericus. nec ē h negociatō s3 ar tificum.

S q̄s. ex quo libz. xxi. q. ij. placuit.

S quis cleri cus. solidū. id est pecuniā nu meratam.

Hoc. id ē tñ Johannes.

C d. id ē quā tum.

Mercandi. si debet vendi. b. Statuto. id ē solutōis tpe.

Decretū. a iu dice vel ab alio. h vult dicē q̄ cre ditōr debet fruū tū. p̄ tanta pecu nia recipere quātū aliquis decreuerit tempore solutio nis et ita considerā dū ē tpus solutio nis. sed si nō est p̄ fixū tūc extimat quātū valet tēpe quo res petitur. ut. ff. si certū pe. l. vltimū.

S omiā mul ti. ab q̄stuz. vidē h q̄ p̄hibe ātur sumē vsuraz cā luci captandi nō aut causa vitā bi dāni. ar. ab h. s. e. si quis obli s tus. ubi dicē incre menta susceperit. maxime si sit bo s nefidei cōtractus ubi ex sola mora veniunt vsure. ff. de usur. mora. s. in bone. Si q̄s ergo est in mora soluedi ab eo re peti p̄t vsure. nō tāquā vsure. sed tanquā interesse ut. ff. p̄ soc. soci um. et tūc petunt vsure iudicis offi cio nō iure actio nis. licite enim p̄ quis agē ad hoc ut reddat. indem nis ut extra de fi deul. peruenit. et xij. q. ij. si quis de clericis. ubi agit ad interesse.

S quis. ex quo libz. xxi. q. ij. placuit.

S quis cleri cus. solidū. id est pecuniā nu meratam.

Hoc. id ē tñ Johannes.

C d. id ē quā tum.

Mercandi. si debet vendi. b. Statuto. id ē solutōis tpe.

Decretū. a iu dice vel ab alio. h vult dicē q̄ cre ditōr debet fruū tū. p̄ tanta pecu nia recipere quātū aliquis decreuerit tempore solutio nis et ita considerā dū ē tpus solutio nis. sed si nō est p̄ fixū tūc extimat quātū valet tēpe quo res petitur. ut. ff. si certū pe. l. vltimū.

S omiā mul ti. ab q̄stuz. vidē h q̄ p̄hibe ātur sumē vsuraz cā luci captandi nō aut causa vitā bi dāni. ar. ab h. s. e. si quis obli s tus. ubi dicē incre menta susceperit. maxime si sit bo s nefidei cōtractus ubi ex sola mora veniunt vsure. ff. de usur. mora. s. in bone. Si q̄s ergo est in mora soluedi ab eo re peti p̄t vsure. nō tāquā vsure. sed tanquā interesse ut. ff. p̄ soc. soci um. et tūc petunt vsure iudicis offi cio nō iure actio nis. licite enim p̄ quis agē ad hoc ut reddat. indem nis ut extra de fi deul. peruenit. et xij. q. ij. si quis de clericis. ubi agit ad interesse.

S quis. ex quo libz. xxi. q. ij. placuit.

S quis cleri cus. solidū. id est pecuniā nu meratam.

Hoc. id ē tñ Johannes.

C d. id ē quā tum.

Mercandi. si debet vendi. b. Statuto. id ē solutōis tpe.

Decretū. a iu dice vel ab alio. h vult dicē q̄ cre ditōr debet fruū tū. p̄ tanta pecu nia recipere quātū aliquis decreuerit tempore solutio nis et ita considerā dū ē tpus solutio nis. sed si nō est p̄ fixū tūc extimat quātū valet tēpe quo res petitur. ut. ff. si certū pe. l. vltimū.

S omiā mul ti. ab q̄stuz. vidē h q̄ p̄hibe ātur sumē vsuraz cā luci captandi nō aut causa vitā bi dāni. ar. ab h. s. e. si quis obli s tus. ubi dicē incre menta susceperit. maxime si sit bo s nefidei cōtractus ubi ex sola mora veniunt vsure. ff. de usur. mora. s. in bone. Si q̄s ergo est in mora soluedi ab eo re peti p̄t vsure. nō tāquā vsure. sed tanquā interesse ut. ff. p̄ soc. soci um. et tūc petunt vsure iudicis offi cio nō iure actio nis. licite enim p̄ quis agē ad hoc ut reddat. indem nis ut extra de fi deul. peruenit. et xij. q. ij. si quis de clericis. ubi agit ad interesse.

S quis. ex quo libz. xxi. q. ij. placuit.

S quis cleri cus. solidū. id est pecuniā nu meratam.

Hoc. id ē tñ Johannes.

C d. id ē quā tum.

Mercandi. si debet vendi. b. Statuto. id ē solutōis tpe.

Decretū. a iu dice vel ab alio. h vult dicē q̄ cre ditōr debet fruū tū. p̄ tanta pecu nia recipere quātū aliquis decreuerit tempore solutio nis et ita considerā dū ē tpus solutio nis. sed si nō est p̄ fixū tūc extimat quātū valet tēpe quo res petitur. ut. ff. si certū pe. l. vltimū.

S omiā mul ti. ab q̄stuz. vidē h q̄ p̄hibe ātur sumē vsuraz cā luci captandi nō aut causa vitā bi dāni. ar. ab h. s. e. si quis obli s tus. ubi dicē incre menta susceperit. maxime si sit bo s nefidei cōtractus ubi ex sola mora veniunt vsure. ff. de usur. mora. s. in bone. Si q̄s ergo est in mora soluedi ab eo re peti p̄t vsure. nō tāquā vsure. sed tanquā interesse ut. ff. p̄ soc. soci um. et tūc petunt vsure iudicis offi cio nō iure actio nis. licite enim p̄ quis agē ad hoc ut reddat. indem nis ut extra de fi deul. peruenit. et xij. q. ij. si quis de clericis. ubi agit ad interesse.

Q Anonū statutis firmatū ē. vt quicūq; in clero esse voluerit emēdi vilius et vendēdi carius stu dio nō vtaf. qd si exercere voluerit cohibeat a clero. **I**te ex oci. mar tim p̄p. **A**lienetur a clero vsuras **A**

S quis supabūdātiā exigēs Soblitus timorē dei et sciaz scri pturarū q̄ dicūt. qui pecuniā suā nō dedit ad vsurā. post hāc agnitōem magni oculi fenetraverit vel ceteri mā exegerit. ā ex quolibz negotio inhonesto turpis lucri queherit. aut per diuersas species vini vel frugis vel cuiuslibet rei emendo vel vendē do aliq̄ incrementa suscepit de gra du suo delectus alienus habeatur a clero. **I**te ex eodē. **P**ro pecuniā quā dedit mutuo clericus iusto p̄

S cio speciem recipere potest. **S** quis clericus in necitate so lidū p̄stiterit. hoc de vino vel frumē to accipiat qd mercādi cā tpe sta turo decretū fuit venūdari. Ceterz si spēs nō habuerit necāriaz ipm qd dedit sine vllō augmēto recipiat.

Ite ex oci. carthagmēsi quarto nullus clericus plus accipiat q̄ ac cipiit. **V**llus clericoz comodauit. **A**mplius accipiat q̄ comoda uit. si pecuniā. pecuniā accipiat. si specie eandē spēm quā dedit accipi at. et quidquid aliud tñ quātū de dit accipiat. **I**te ex niceno ocul.

Deciāt a clero turpia lucē sectātes. **V**oniā multi clerici auaricie cā turpia lucra sectātes obli ti sūt diuini p̄cepti quo dcm est. q̄ pe cuniā suā nō dedit ad vsurā. statuit h scm oculū vt si quis inuētus fuit post hāc diffinitōem vsuras accipe vel ex quolibet tali negotio turpia lucra sectari vl etiā spēs frumētoz ad sextuplū dare. omnis qui tale ali quid conatus fuerit ad questū. dei ciatur a clero et alienus hēatur ab ecclīastico ḡdu. **I**tem leo papa.

Etia laicis vsura dānabil est. **E**c hoc p̄tereundum q̄ duxi

cium intelligitur si tpe otractus nō fuerat venbitur. alioquin esset vsura. ut extra. e. c. vlti. b. vsurarius ē raptor. ḡ in eū nō trāffertur

S quis rapinā. sic ḡ dominiū. sic nec in simoniacū. p̄ tñ ocebī q̄ trāffertur dñiū in eū. **I**te cū vsurarius nō audiatur nisi resti tuat vsuras quas ab aliquo recepit. ḡ nec raptor ut vidē q̄ non ad mitto et rapia lar ge dr q̄libz usur patio multa ut xxxij. q. iij. mere trices.

Quid dicam. rebbi. id est bari q̄a uerbū reddē di ponit. p̄ vbo dandi ut. ff. de v. lig. uerbū reddē di. potest tamen dici q̄ etiā fm le gem non sunt dā de usure. tū q̄a la cre leges nō debi gnātur imitari s̄a cros canones. ut ij. q. iij. s. notan s̄ dum. tum quia im perator iubet ser uari ea que statu ta sunt in niceno cōcilio. ut in aut. de ecclesi. titul. in p̄i. coll. ix. sed mi cen. oculū. p̄hibz vsuras. vt. xlvij. di. quoniam. cum ergo impator cō stitutōe sua ofir s̄ maūit statuta niceni cōciliū patet q̄ voluit derogare omnibz legibz qui loquuntur de vsur. ut. dic. vt. b. x. di. lege.

Quid dicam. rebbi. id est bari q̄a uerbū reddē di ponit. p̄ vbo dandi ut. ff. de v. lig. uerbū reddē di. potest tamen dici q̄ etiā fm le gem non sunt dā de usure. tū q̄a la cre leges nō debi gnātur imitari s̄a cros canones. ut ij. q. iij. s. notan s̄ dum. tum quia im perator iubet ser uari ea que statu ta sunt in niceno cōcilio. ut in aut. de ecclesi. titul. in p̄i. coll. ix. sed mi cen. oculū. p̄hibz vsuras. vt. xlvij. di. quoniam. cum ergo impator cō stitutōe sua ofir s̄ maūit statuta niceni cōciliū patet q̄ voluit derogare omnibz legibz qui loquuntur de vsur. ut. dic. vt. b. x. di. lege.

Quid dicam. rebbi. id est bari q̄a uerbū reddē di ponit. p̄ vbo dandi ut. ff. de v. lig. uerbū reddē di. potest tamen dici q̄ etiā fm le gem non sunt dā de usure. tū q̄a la cre leges nō debi gnātur imitari s̄a cros canones. ut ij. q. iij. s. notan s̄ dum. tum quia im perator iubet ser uari ea que statu ta sunt in niceno cōcilio. ut in aut. de ecclesi. titul. in p̄i. coll. ix. sed mi cen. oculū. p̄hibz vsuras. vt. xlvij. di. quoniam. cum ergo impator cō stitutōe sua ofir s̄ maūit statuta niceni cōciliū patet q̄ voluit derogare omnibz legibz qui loquuntur de vsur. ut. dic. vt. b. x. di. lege.

Quid dicam. rebbi. id est bari q̄a uerbū reddē di ponit. p̄ vbo dandi ut. ff. de v. lig. uerbū reddē di. potest tamen dici q̄ etiā fm le gem non sunt dā de usure. tū q̄a la cre leges nō debi gnātur imitari s̄a cros canones. ut ij. q. iij. s. notan s̄ dum. tum quia im perator iubet ser uari ea que statu ta sunt in niceno cōcilio. ut in aut. de ecclesi. titul. in p̄i. coll. ix. sed mi cen. oculū. p̄hibz vsuras. vt. xlvij. di. quoniam. cum ergo impator cō stitutōe sua ofir s̄ maūit statuta niceni cōciliū patet q̄ voluit derogare omnibz legibz qui loquuntur de vsur. ut. dic. vt. b. x. di. lege.

Quid dicam. rebbi. id est bari q̄a uerbū reddē di ponit. p̄ vbo dandi ut. ff. de v. lig. uerbū reddē di. potest tamen dici q̄ etiā fm le gem non sunt dā de usure. tū q̄a la cre leges nō debi gnātur imitari s̄a cros canones. ut ij. q. iij. s. notan s̄ dum. tum quia im perator iubet ser uari ea que statu ta sunt in niceno cōcilio. ut in aut. de ecclesi. titul. in p̄i. coll. ix. sed mi cen. oculū. p̄hibz vsuras. vt. xlvij. di. quoniam. cum ergo impator cō stitutōe sua ofir s̄ maūit statuta niceni cōciliū patet q̄ voluit derogare omnibz legibz qui loquuntur de vsur. ut. dic. vt. b. x. di. lege.

Quid dicam. rebbi. id est bari q̄a uerbū reddē di ponit. p̄ vbo dandi ut. ff. de v. lig. uerbū reddē di. potest tamen dici q̄ etiā fm le gem non sunt dā de usure. tū q̄a la cre leges nō debi gnātur imitari s̄a cros canones. ut ij. q. iij. s. notan s̄ dum. tum quia im perator iubet ser uari ea que statu ta sunt in niceno cōcilio. ut in aut. de ecclesi. titul. in p̄i. coll. ix. sed mi cen. oculū. p̄hibz vsuras. vt. xlvij. di. quoniam. cum ergo impator cō stitutōe sua ofir s̄ maūit statuta niceni cōciliū patet q̄ voluit derogare omnibz legibz qui loquuntur de vsur. ut. dic. vt. b. x. di. lege.

Quid dicam. rebbi. id est bari q̄a uerbū reddē di ponit. p̄ vbo dandi ut. ff. de v. lig. uerbū reddē di. potest tamen dici q̄ etiā fm le gem non sunt dā de usure. tū q̄a la cre leges nō debi gnātur imitari s̄a cros canones. ut ij. q. iij. s. notan s̄ dum. tum quia im perator iubet ser uari ea que statu ta sunt in niceno cōcilio. ut in aut. de ecclesi. titul. in p̄i. coll. ix. sed mi cen. oculū. p̄hibz vsuras. vt. xlvij. di. quoniam. cum ergo impator cō stitutōe sua ofir s̄ maūit statuta niceni cōciliū patet q̄ voluit derogare omnibz legibz qui loquuntur de vsur. ut. dic. vt. b. x. di. lege.

Quid dicam. rebbi. id est bari q̄a uerbū reddē di ponit. p̄ vbo dandi ut. ff. de v. lig. uerbū reddē di. potest tamen dici q̄ etiā fm le gem non sunt dā de usure. tū q̄a la cre leges nō debi gnātur imitari s̄a cros canones. ut ij. q. iij. s. notan s̄ dum. tum quia im perator iubet ser uari ea que statu ta sunt in niceno cōcilio. ut in aut. de ecclesi. titul. in p̄i. coll. ix. sed mi cen. oculū. p̄hibz vsuras. vt. xlvij. di. quoniam. cum ergo impator cō stitutōe sua ofir s̄ maūit statuta niceni cōciliū patet q̄ voluit derogare omnibz legibz qui loquuntur de vsur. ut. dic. vt. b. x. di. lege.

Quid dicam. rebbi. id est bari q̄a uerbū reddē di ponit. p̄ vbo dandi ut. ff. de v. lig. uerbū reddē di. potest tamen dici q̄ etiā fm le gem non sunt dā de usure. tū q̄a la cre leges nō debi gnātur imitari s̄a cros canones. ut ij. q. iij. s. notan s̄ dum. tum quia im perator iubet ser uari ea que statu ta sunt in niceno cōcilio. ut in aut. de ecclesi. titul. in p̄i. coll. ix. sed mi cen. oculū. p̄hibz vsuras. vt. xlvij. di. quoniam. cum ergo impator cō stitutōe sua ofir s̄ maūit statuta niceni cōciliū patet q̄ voluit derogare omnibz legibz qui loquuntur de vsur. ut. dic. vt. b. x. di. lege.

Quid dicam. rebbi. id est bari q̄a uerbū reddē di ponit. p̄ vbo dandi ut. ff. de v. lig. uerbū reddē di. potest tamen dici q̄ etiā fm le gem non sunt dā de usure. tū q̄a la cre leges nō debi gnātur imitari s̄a cros canones. ut ij. q. iij. s. notan s̄ dum. tum quia im perator iubet ser uari ea que statu ta sunt in niceno cōcilio. ut in aut. de ecclesi. titul. in p̄i. coll. ix. sed mi cen. oculū. p̄hibz vsuras. vt. xlvij. di. quoniam. cum ergo impator cō stitutōe sua ofir s̄ maūit statuta niceni cōciliū patet q̄ voluit derogare omnibz legibz qui loquuntur de vsur. ut. dic. vt. b. x. di. lege.

Quid dicam. rebbi. id est bari q̄a uerbū reddē di ponit. p̄ vbo dandi ut. ff. de v. lig. uerbū reddē di. potest tamen dici q̄ etiā fm le gem non sunt dā de usure. tū q̄a la cre leges nō debi gnātur imitari s̄a cros canones. ut ij. q. iij. s. notan s̄ dum. tum quia im perator iubet ser uari ea que statu ta sunt in niceno cōcilio. ut in aut. de ecclesi. titul. in p̄i. coll. ix. sed mi cen. oculū. p̄hibz vsuras. vt. xlvij. di. quoniam. cum ergo impator cō stitutōe sua ofir s̄ maūit statuta niceni cōciliū patet q̄ voluit derogare omnibz legibz qui loquuntur de vsur. ut. dic. vt. b. x. di. lege.

Quid dicam. rebbi. id est bari q̄a uerbū reddē di ponit. p̄ vbo dandi ut. ff. de v. lig. uerbū reddē di. potest tamen dici q̄ etiā fm le gem non sunt dā de usure. tū q̄a la cre leges nō debi gnātur imitari s̄a cros canones. ut ij. q. iij. s. notan s̄ dum. tum quia im perator iubet ser uari ea que statu ta sunt in niceno cōcilio. ut in aut. de ecclesi. titul. in p̄i. coll. ix. sed mi cen. oculū. p̄hibz vsuras. vt. xlvij. di. quoniam. cum ergo impator cō stitutōe sua ofir s̄ maūit statuta niceni cōciliū patet q̄ voluit derogare omnibz legibz qui loquuntur de vsur. ut. dic. vt. b. x. di. lege.

Quid dicam. rebbi. id est bari q̄a uerbū reddē di ponit. p̄ vbo dandi ut. ff. de v. lig. uerbū reddē di. potest tamen dici q̄ etiā fm le gem non sunt dā de usure. tū q̄a la cre leges nō debi gnātur imitari s̄a cros canones. ut ij. q. iij. s. notan s̄ dum. tum quia im perator iubet ser uari ea que statu ta sunt in niceno cōcilio. ut in aut. de ecclesi. titul. in p̄i. coll. ix. sed mi cen. oculū. p̄hibz vsuras. vt. xlvij. di. quoniam. cum ergo impator cō stitutōe sua ofir s̄ maūit statuta niceni cōciliū patet q̄ voluit derogare omnibz legibz qui loquuntur de vsur. ut. dic. vt. b. x. di. lege.

Quid dicam. rebbi. id est bari q̄a uerbū reddē di ponit. p̄ vbo dandi ut. ff. de v. lig. uerbū reddē di. potest tamen dici q̄ etiā fm le gem non sunt dā de usure. tū q̄a la cre leges nō debi gnātur imitari s̄a cros canones. ut ij. q. iij. s. notan s̄ dum. tum quia im perator iubet ser uari ea que statu ta sunt in niceno cōcilio. ut in aut. de ecclesi. titul. in p̄i. coll. ix. sed mi cen. oculū. p̄hibz vsuras. vt. xlvij. di. quoniam. cum ergo impator cō stitutōe sua ofir s̄ maūit statuta niceni cōciliū patet q̄ voluit derogare omnibz legibz qui loquuntur de vsur. ut. dic. vt. b. x. di. lege.

Quid dicam. rebbi. id est bari q̄a uerbū reddē di ponit. p̄ vbo dandi ut. ff. de v. lig. uerbū reddē di. potest tamen dici q̄ etiā fm le gem non sunt dā de usure. tū q̄a la cre leges nō debi gnātur imitari s̄a cros canones. ut ij. q. iij. s. notan s̄ dum. tum quia im perator iubet ser uari ea que statu ta sunt in niceno cōcilio. ut in aut. de ecclesi. titul. in p̄i. coll. ix. sed mi cen. oculū. p̄hibz vsuras. vt. xlvij. di. quoniam. cum ergo impator cō stitutōe sua ofir s̄ maūit statuta niceni cōciliū patet q̄ voluit derogare omnibz legibz qui loquuntur de vsur. ut. dic. vt. b. x. di. lege.

Quid dicam. rebbi. id est bari q̄a uerbū reddē di ponit. p̄ vbo dandi ut. ff. de v. lig. uerbū reddē di. potest tamen dici q̄ etiā fm le gem non sunt dā de usure. tū q̄a la cre leges nō debi gnātur imitari s̄a cros canones. ut ij. q. iij. s. notan s̄ dum. tum quia im perator iubet ser uari ea que statu ta sunt in niceno cōcilio. ut in aut. de ecclesi. titul. in p̄i. coll. ix. sed mi cen. oculū. p̄hibz vsuras. vt. xlvij. di. quoniam. cum ergo impator cō stitutōe sua ofir s̄ maūit statuta niceni cōciliū patet q̄ voluit derogare omnibz legibz qui loquuntur de vsur. ut. dic. vt. b. x. di. lege.

Quid dicam. rebbi. id est bari q̄a uerbū reddē di ponit. p̄ vbo dandi ut. ff. de v. lig. uerbū reddē di. potest tamen dici q̄ etiā fm le gem non sunt dā de usure. tū q̄a la cre leges nō debi gnātur imitari s̄a cros canones. ut ij. q. iij. s. notan s̄ dum. tum quia im perator iubet ser uari ea que statu ta sunt in niceno cōcilio. ut in aut. de ecclesi. titul. in p̄i. coll. ix. sed mi cen. oculū. p̄hibz vsuras. vt. xlvij. di. quoniam. cum ergo impator cō stitutōe sua ofir s̄ maūit statuta niceni cōciliū patet q̄ voluit derogare omnibz legibz qui loquuntur de vsur. ut. dic. vt. b. x. di. lege.

Quid dicam. rebbi. id est bari q̄a uerbū reddē di ponit. p̄ vbo dandi ut. ff. de v. lig. uerbū reddē di. potest tamen dici q̄ etiā fm le gem non sunt dā de usure. tū q̄a la cre leges nō debi gnātur imitari s̄a cros canones. ut ij. q. iij. s. notan s̄ dum. tum quia im perator iubet ser uari ea que statu ta sunt in niceno cōcilio. ut in aut. de ecclesi. titul. in p̄i. coll. ix. sed mi cen. oculū. p̄hibz vsuras. vt. xlvij. di. quoniam. cum ergo impator cō stitutōe sua ofir s̄ maūit statuta niceni cōciliū patet q̄ voluit derogare omnibz legibz qui loquuntur de vsur. ut. dic. vt. b. x. di. lege.

Quid dicam. rebbi. id est bari q̄a uerbū reddē di ponit. p̄ vbo dandi ut. ff. de v. lig. uerbū reddē di. potest tamen dici q̄ etiā fm le gem non sunt dā de usure. tū q̄a la cre leges nō debi gnātur imitari s̄a cros canones. ut ij. q. iij. s. notan s̄ dum. tum quia im perator iubet ser uari ea que statu ta sunt in niceno cōcilio. ut in aut. de ecclesi. titul. in p̄i. coll. ix. sed mi cen. oculū. p̄hibz vsuras. vt. xlvij. di. quoniam. cum ergo impator cō stitutōe sua ofir s̄ maūit statuta niceni cōciliū patet q̄ voluit derogare omnibz legibz qui loquuntur de vsur. ut. dic. vt. b. x. di. lege.

Quid dicam. rebbi. id est bari q̄a uerbū reddē di ponit. p̄ vbo dandi ut. ff. de v. lig. uerbū reddē di. potest tamen dici q̄ etiā fm le gem non sunt dā de usure. tū q̄a la cre leges nō debi gnātur imitari s̄a cros canones. ut ij. q. iij. s. notan s̄ dum. tum quia im perator iubet ser uari ea que statu ta sunt in niceno cōcilio. ut in aut. de ecclesi. titul. in p̄i. coll. ix. sed mi cen. oculū. p̄hibz vsuras. vt. xlvij. di. quoniam. cum ergo impator cō stitutōe sua ofir s̄ maūit statuta niceni cōciliū patet q̄ voluit derogare omnibz legibz qui loquuntur de vsur. ut. dic. vt. b. x. di. lege.

Quid dicam. rebbi. id est bari q̄a uerbū reddē di ponit. p̄ vbo dandi ut. ff. de v. lig. uerbū reddē di. potest tamen dici q̄ etiā fm le gem non sunt dā de usure. tū q̄a la cre leges nō debi gnātur imitari s̄a cros canones. ut ij. q. iij. s. notan s̄ dum. tum quia im perator iubet ser uari ea que statu ta sunt in niceno cōcilio. ut in aut. de ecclesi. titul. in p̄i. coll. ix. sed mi cen. oculū. p̄hibz vsuras. vt. xlvij. di. quoniam. cum ergo impator cō stitutōe sua ofir s̄ maūit statuta niceni cōciliū patet q̄ voluit derogare omnibz legibz qui loquuntur de vsur. ut. dic. vt. b. x. di. lege.

Quid dicam. rebbi. id est bari q̄a uerbū reddē di ponit. p̄ vbo dandi ut. ff. de v. lig. uerbū reddē di. potest tamen dici q̄ etiā fm le gem non sunt dā de usure. tū q̄a la cre leges nō debi gnātur imitari s̄a cros canones. ut ij. q. iij. s. notan s̄ dum. tum quia im perator iubet ser uari ea que statu ta sunt in niceno cōcilio. ut in aut. de ecclesi. titul. in p̄i. coll. ix. sed mi cen. oculū. p̄hibz vsuras. vt. xlvij. di. quoniam. cum ergo impator cō stitutōe sua ofir s̄ maūit statuta niceni cōciliū patet q̄ voluit derogare omnibz legibz qui loquuntur de vsur. ut. dic. vt. b. x. di. lege.

Quid dicam. rebbi. id est bari q̄a uerbū reddē di ponit. p̄ vbo dandi ut. ff. de v. lig. uerbū reddē di. potest tamen dici q̄ etiā fm le gem non sunt dā de usure. tū q̄a la cre leges nō debi gnātur imitari s̄a cros canones. ut ij. q. iij. s. notan s̄ dum. tum quia im perator iubet ser uari ea que statu ta sunt in niceno cōcilio. ut in aut. de ecclesi. titul. in p̄i. coll. ix. sed mi cen. oculū. p̄hibz vsuras. vt. xlvij. di. quoniam. cum ergo impator cō stitutōe sua ofir s̄ maūit statuta niceni cōciliū patet q̄ voluit derogare omnibz legibz qui loquuntur de vsur. ut. dic. vt. b. x. di. lege.

Quid dicam. rebbi. id est bari q̄a uerbū reddē di ponit. p̄ vbo dandi ut. ff. de v. lig. uerbū reddē di. potest tamen dici q̄ etiā fm le gem non sunt dā de usure. tū q̄a la cre leges nō debi gnātur imitari s̄a cros canones. ut ij. q. iij. s. notan s̄ dum. tum quia im perator iubet ser uari ea que statu ta sunt in niceno cōcilio. ut in aut. de ecclesi. titul. in p̄i. coll. ix. sed mi cen. oculū. p̄hibz vsuras. vt. xlvij. di. quoniam. cum ergo impator cō stitutōe sua ofir s̄ maūit statuta niceni cōciliū patet q̄ voluit derogare omnibz legibz qui loquuntur de vsur. ut. dic. vt. b. x. di. lege.

A billo. cui. id ē sicut nul li debes nocē sic a nullo debes pe tere vsuras ut totū intelligatur negatiue et sic planum est. aliq̄ bicūe q̄ ab hostibus licitum est petere vsuras. nam et omnia eoz. licite pos sumus auferre ut. xxxij. q. vij. c. i. et. ij. et quibuscūq; insidijs possu mus nocere eis. ut. xxxij. q. ij. dominus.

Qubi ius iustū bellū est qđ geritur ex edicto principis. vt. xxij. q. ij. iustum. Jo.

Quod vero quis illicite acquisito potest fieri elemosina. nec de meretricio nec de vsura. nec de alea. nec de histrionatu. nec de simonia. scri ptum est enim honorificabis dominum tuū

de tuis iustis labo
ribo. i. q. i. n. ē pu
tāda. et. i. de utero
nomio d: nō acci
pies mercedē. p.
hibuli. et ē ar. ad
h. e. elemosina.
et. xxij. q. iij. sic
non sūt. nā illicite
acquisita nō sūt i
bonis nris vt. ff.
p. loc. cū duob.
s. vlti. alij dicunt
qđ si in illicite acq
sitis nō trāsfertur
dñū. vel etiā trā
sfertur sed opetit
repetitō. nō p̄t in
te fieri elemosina
vt in vsura. ar. c. p.
de iur. iur. debito.
res. et in simonia
vt c. de simonia.
venies. sed si non
datur repetitio et
trāsfertur dñū
bñ fit in te elemo
sina vt si aliquid
datur meretrici illū
nō p̄t p̄peti ut. ff.
de o. ob. tur. cām
Itē et si. s. quo.
tiēs. vñ de tali p̄t
meretrici facē ele
mosinā. itē ē de
eo qđ datur histri
oni. et de eo qđ ex
torquetur rācōne
officij alicuius ut
h. e. nō sane. qđ au
tē d: qđ sacerdos
nō p̄t accipere mer
cedem p̄hibuli.
p̄t dici qđ nō debz
recipi oblatō me
reticis l3 elemo
sina possit in te fi
eri et hoc est rō vt
p̄pter ruborē citi
us oūtatur vt. xc.
di. oblatōnes. et
xvij. q. iij. miror
sed de illis qđ sunt
extōta p̄ violenti
am non rōne offi
cij alicuius vt de
rapia et de furto n̄
p̄t fieri elemosina
dicūt tñ qđ qđ si
res furtiua v̄ba
tur de nūmis illis
p̄t fieri elemosina
qđ non sunt nūm
furtiuū qui datur
p̄ re furtia ut. ff.
de furē. qui vas.

Dolite. et vsure. inculcatō v̄boz. vñ de lucanus. hinc vsuram vo
ray audidūz tpe fenus. s. i. q. i. c. non ē putāda. p̄. Nec in mul

Mmolans. iniquoz. tudine. sed in meritis. vt. xxij. q. i. obi.
Sanguinis. s. lxxvi. di. palce.

Fres. ib ē pares siue siles in p̄cto. h. e. c. multi. et. c. nemo. ripinam
Orte. non habeto. nec em̄ p̄pter bonū faciendū ē malū. vt. xxx.

Quod i. nolle. xxxij. q. iij. sicut nō sunt nō videtur tñ qđ talis furtū cō
mittat. quia furtū nō fit nisi assēt animus lucrādi. vt. ff. de furē. l. i. sed

fine ferro dimicat qui usuras flagi
tat. fine gladio se d hoste vlciscitur
qui fuerit usurarius exactor inimici.
ergo vbi ius est belli ibi ius usure.

Quod vero eli
mosine non sint faciente ex
fenore vel vsuris nec quoli
bet male acquisito aug. testatur in
ibro d v̄bis domini tractatu. xxxv

De vsuris elemosine fieri nō possunt

Nolite velle elemosinas facere
de fenore et vsuris. Item
aug. Oblatio d rapina reproba
tur a domno.

Ex iniquo oblatio est macula
ta. dona iniquoz. non pbat altissi
mus nec respicit in oblatōibus mi
quoz nec in multitudinē sacrificō
rū eoz. p̄cipiabit p̄ctis. Qui offert
sacrificiū de s̄ba pauperis. idē ē qđ
qui videmat filium i ospeū p̄ris sui.
panis egentū vita paupis ē. qui d
fraudat illū hō sagis est. qđ effun
dit sanguinē et qui fraudē facit. ne
cessario frēs sunt. Itē aug. in o
melia.

Nō ē aliqd rapiedū diuicl

Fate aliqđ ut de. egemis
cogitat et dicit. multi sūt xpi
am diuites avari cupidi nō habeto
p̄ctm si suū illis abstulero et paupi
bus dederō. vñ em̄ illi mil boni agūt
mercedē h̄re potero. sed hmōi cogi
tacō a diaboli calliditate suggeri
tur. nā. si totū tribuat paupibz qđ
abstulerat addit potius peccatū qđ
mmuat. Item ieronimus.

Nemo qui rapit moziēs si ha
bz vñ reddat saluat si eos quozū fu
it inuenire nō potēt ecclie vel paupe
ribz tribuat. Item ambrosius.

Rapinā emere nō licz nisi ea in
tēcōe ut cui ē oblata restitu
at. Itē eiusdē. Furtū omittit qđ

Salientū inuentū nō reddit.

Quid inuenisti et nō reddi

nō ē ita. quia spēs licri ē ex alieno largiri. vt. ff. d furē. si pignore. s. i
I quib inuenisti. s. notabis p. si inueni rem aliquā habitaz. p. to
relieto. l3 intendam eam furari nō tñ omitto furtū. Itē si nō ha
betur. p. derelicto credo tñ qđ habeatur. p. derelicto. silt non committo
furtū. si autem nec habetur. p. derelicto nec crebas qđ habeatur. si eo

animo accepisti
vt dno restituas
non omittis furtū
s̄ tñ in libello de
tes. p̄testari. hoc
totū habes. ff. de
furē. falsus. s. qui
alienū Itē et s̄ sci
as qđ si quis inue
nit thesaurū i loco
pprio statim inue
toris est si vero in
loco alieno et casu
fortuito eū inueit
dimidius fit inue
toris et dimidius
dñi loci. si v̄o stu
diose q̄siuit et in
uenit eum in loco
alterius totus est
bñi loci. si vero in
sacro vel religio
so loco casu fortui
to inuenit thesau
rum totus est in
uentoris. vt mlti
de reruz diuisione
s. thesauros. et.
c. de thesaur. l.
nemo. li. x. Jo.

**Qui de rebz ocellis et bene q̄stis eli
mosinā impendit ille placet deo**

Alimosina redēptoris nri ocu
lis illa placet qđ nō ex illicitis
et inq̄tate ogerit. s. qđ de rebz ocellis
et bene acquisitis impēdit. Item
iero. in libro leuitici. Deceat qđ rem

Multi fine inuētaz nō reddit
p̄cto putat esse si alienum qđ
inuenit teneat. et dicūt de michi
dedit cui habeo reddē. discant hoc
p̄ctm sile esse rapine si quis inuenta
nō reddat. Itē aug. Bonus v

sus iustificat rem iniuste acquisitaz

Nec enim si a grīs iniuste mi qđ
ac p̄peram inuasit ita quisqz
vtatur ut ex eoz fructibz largas e
limosinas faciat. itēo rapinam iusti
ficat. Neqz em̄ si aliquos ruri p̄no
vel iuste q̄sito auarus incūbat. itēo
culpanda ē iuris ciuilis regula qua
possessor legitimus factus ē. nec ti
ramice factōis pueritas laudabilis
erit. si regia clemētia tirānos s̄dis
tos tractet. nec vitupetur ordo re
gie ptatis si rex crudelitate tirāni
ca seuiat. Aliud ē nāqz iusta ptate
iuste velle uti. et aliud ē iusta ptate
in iuste velle. Itē ambro. in li
de officijs.

Cū alterius detrimēto

Demig alteri s̄buenire nō licz
si nō p̄t s̄bueniri alteri nisi al
ter ledat. omōdius ē neutrum iuuari
qđ grauari alterū. Itēoqz in cau
sis pecuniarijs inuenire nō ē sacdo
tale in quibz nō p̄t fieri qui frequē
ter ledatur alter qđ v̄nciē. qm̄ inter
cessoris bñficio se vidū arbitratuz.
Sacerdotis ē igitur nulli nocere p
desse velle omnibz. posse autem soli
us ē dei. Item greg. in registro

timemus. Arū. ar. qđ nulli s̄bueniendū ē cū iniuria alicuius. vt. xx

**p̄. Meus. ij. q. ij. primū et cauendū ē ne p̄textu nocentis innocens
punitur. C. de b. is qui latro. occi. l. ij. in fi. quia sandi. s. rē. ff. d. p̄
nis. absentē. et pena suos tenebit auctores. ff. de penis sandimus. et
extra de hys qđ fi. a ma. p̄te ca. quesuū. nec debet alteri p̄ alterū mi
qua obitio a ferri. vt. ff. de reg. iur. non debet.**

Sacerdotale. ar. qđ sacerdotēs nō p̄nt aduocare in causis vt hic.

**et. lxxvij. di. platū. ar. oira. xv. q. ij. obseruandum. solucō. corā secus
lari uoico nō p̄nt allega. e nisi p̄ certis p̄sonis vt extra de postul. c.**

**Laudabilis. id ē l3 iniuste ele
ctus bene vtatur
dignitate p̄ s̄ nō
cōualescit digni
tas vt. i. q. i. p̄ci
patus s̄ tñ fallit
vt extra de renūc.
misi.**

**In iusta. id ē
in iuste acquisita
omnis em̄ p̄fas a
tuo est ut. xxij. q.
i. quid culpatur
Emig. sic. xi
q. iij. nolite
cū suis oco. dan.
et. xij. q. ij. nō ex
timemus. Arū. ar. qđ nulli s̄bueniendū ē cū iniuria alicuius. vt. xx**

**Emig. sic. xi
q. iij. nolite
cū suis oco. dan.
et. xij. q. ij. nō ex**

**timemus. Arū. ar. qđ nulli s̄bueniendū ē cū iniuria alicuius. vt. xx
p̄. Meus. ij. q. ij. primū et cauendū ē ne p̄textu nocentis innocens
punitur. C. de b. is qui latro. occi. l. ij. in fi. quia sandi. s. rē. ff. d. p̄
nis. absentē. et pena suos tenebit auctores. ff. de penis sandimus. et
extra de hys qđ fi. a ma. p̄te ca. quesuū. nec debet alteri p̄ alterū mi
qua obitio a ferri. vt. ff. de reg. iur. non debet.**

**Sacerdotale. ar. qđ sacerdotēs nō p̄nt aduocare in causis vt hic.
et. lxxvij. di. platū. ar. oira. xv. q. ij. obseruandum. solucō. corā secus
lari uoico nō p̄nt allega. e nisi p̄ certis p̄sonis vt extra de postul. c.**

257

id est sed corā ecclia sic . Jo . unde sacerdos hodie nō p̄t postulaē nisi p̄ se et ecclia sua vel pro cōiunctis vel miserabilibus p̄sonis vt

Sextra e . c . vltimo . b .
Criptū est . s̄ capitulū expositū est . s . iij . q . vij . in grauibus .
Iur . fumendū . ar . ab exemplis nō est argumentandū . xij . q . ij .
Gloria . ar . oira . xxxvij . di . qui de mensa .

Furtum . ar . q̄
hostes possum⁹ de
cipē et eis sua au
ferre . vt . xlij . di .
in mādati . xxij .
q . vij . c . i . et . iij . s .
di . vij . quo iure .
et . c . d . commerē .
et merca . l . ij . hic
tantum iteo excu
santur . quia maio
ris aucte hoc fece
runt . et ita est ar .
s̄ q̄ auctoritas ma
oris excu s̄t in il
licitis . vt . l . xij . di .
salomane . r . de o
bi . v . discipulos . x
xij . q . i . quid cul
p̄tur . sic abrahāz
et sampson et ali
multi fuerunt ex
cūsati auctoritate
domini ut . xxij . q .
v . si nō s̄z . ar . cō
tra . v . q . i . m . cas
nonibo . et . xij . q .
ij . quicūq̄ .

Enale . id est
digni pena
Magis . ma
gis em̄ delinquit
raptor q̄ fur ut in
litu . de vi . to . ra .
in principio .

Rapina . ar . q̄
aliquo prohibito
phibita sunt oīa
silia . ut est de osti
translato . et . s . di
iij . q . iij . m . fi . r
que sequuntur ex
illo est . e . ti . e . naz
occupam .

Apte em̄ . s̄le
xxxij . q . iij . mere
trices . e . aut̄ furtū
pars rapine eo mō
quo ge . us . pars ē
sp̄i . rapina enim
est sp̄s furti . nam
omnis raptor est
fur . vt . in l . i . de vi .
to . rap . in . p̄n .

Enale ē oc . aliquid q̄ furari
culre auferre . multo maioris
pene ē visibiliter eripe . Auferre er
go nolēti siue occulte siue palaz h̄z
pceptū suū . furti em̄ noie bñ intelli
gitur om̄s illicita vsurpatō rei a
liene . n̄ em̄ rapinā pmisit qui furtuz
phibuit . s̄z utiq̄ furti noie i lege v
teris testam̄ti r rapinā intelligi vo
luit . a pte em̄ totū significauit qd̄
quid illicite reruz auferat̄ . **H**is
auctoritatib⁹ pbat̄ . q̄ neq̄ ex reb⁹
iuētis neq̄ ex male q̄stis elemofi
nā quisq̄ facē p̄t . **S**z auḡ . oira

Si habetis .
de malo . G .
tribus modis ex
ponit s̄ et bene .
Rebdit rē ut
in furto et rapina
et talib⁹ omnib⁹

Si habetis .
de malo . G .
tribus modis ex
ponit s̄ et bene .
Rebdit rē ut
in furto et rapina
et talib⁹ omnib⁹

ubi non trauffertur bonium nec datur repetitio .
De māmona . māmon dicitur demon qui p̄st diuitijs .
Non sane aufertur . p iudicem .

Nec medico . p̄mittit em̄ h̄ medicos quasi digniores cūq̄
medici nō sint maioris valoris q̄ obstetices . vt . C . oīa . del . si duo
bus . in p̄mo . s̄z . **P**rocimium . s̄ est oira gan . qui dixit q̄ n̄ possz
recipi . p̄ uulto pa
trocinio vt nota
ui . xi . q . i . i . nō licz
o **I**lle . ar . cōtra
illos qui dicunt si
tibi tibi pecuniaz
vt p̄ me iudicāel
in iusta cā q̄ non
possum repetē pe
cuniā datā ut . ff .
de obicō . ob tur .
causa . l . ij . vbi di
citur q̄ talis litez
p̄dit . q̄ vidi iudiz
cem corūpe . ego
credo q̄ talis pol
lit repetē pecuniā
si nō eo aio dat ut
iudicem corum
pat nam si dat eo
animo vt ius et q̄
etem sibi oseruet
tunc p̄t repetē ut
p̄batur extra d̄ si
moma . dilectus .
sed ibi d̄ q̄ repe
tit si non seruatur
pactū .

**De male acq̄sito bo
num fieri potest .**
Qui nō habetis de malo nolite
acquirē de malo . Esto tu bon⁹ qui
bonū facis de malo . et cū cepis ali
quid boni facē de malo . noli rema
nere tu malus . nūmi tui ouertūtur
in bonū . et tu remanes malus . Sed
hoc multipliciter intelligitur . facit
em̄ de malo bonuz qui reddit quod
illicite abstulit . Noie etiā mali cu
ra et sollicitudo mortaliū exp̄m̄it .
De malo ego bonū facē q̄ paupib⁹
disp̄sat qd̄ cū laboē r sollicitudine
acq̄sui . iuz illd̄ euāgelij . facite vo
bis amicos d̄ māmona iūqtatis . vl
ex malo acq̄rit qd̄ ex turpi cā possi
det . veluti cū matrematic⁹ ex arte
quā docet vl ex futuris q̄ p̄nūciat
nōnulla lucrā . q̄ vero d̄ malo sic ac
q̄rūtur in bonū p̄nt oūti . de p̄cō ec
aliq̄ nōnūq̄ acquirūt que paupib⁹
iuste erogant̄ . **V**n̄ auḡ . ad ma
cedoniū . **Q**ue male acquirūtur ali
quidq̄ ab iusto sumitur miu
riose auferē . nā pleriq̄ nec medico
volūt reddē honore suū nec opario
mercedē . nec tñ hec q̄ ab iusto acci
piunt p̄ iniuriā accipiūtur . q̄ poti⁹
p̄ iniuriā nō darētur . s̄z nō ido debz
iudex vendē iustū iudiciū a testis te
stioniū verū q̄ vedit aduocat⁹ iu
stū p̄ocimū . r iurispit⁹ v̄z o filiū .
Illi em̄ inter utraq̄ pte ad examē
adhībēt . isti ex vna pte oñstūt . cuz
aut̄ iudicia r testioniā q̄ nec iusta
nec vera v̄denda sūt iniq̄ r falsa v̄
dunt̄ . multo scelerat⁹ vtiq̄ pecūia
sumit̄ . q̄ scelerate ec̄ q̄uis a volen
tib⁹ dat̄ . ille em̄ solet male sibi abla
tā pecuniā repetē qui iustū iudiciuz
emit qm̄ venale esse n̄ debuit . q̄ ve
ro p̄ iniquo iudicō dedit vellet qui
de r̄p̄tē nisi timēt vl pudēt emisse .
Sūt alie p̄sone inferioris loci q̄ ab
vtraq̄ pte n̄ insolēter accipiūt . sic
officialis r q̄ amouet et cui admo
uetur officiū . ab hijs extorta p̄ im
moderatā p̄bitatē repeti solēt . ma
gisq̄ r̄ph̄dimus q̄ talia in iustate
repetiēt q̄ qui ea de more sup̄s̄r̄t
qm̄ m̄te n̄c̄ie p̄sone reb⁹ hūanis

**Accipiūt . sp̄s
tulas .**
Amouetur .
distingue vult in
ter p̄petuos et tē
p̄iales officiales
tp̄alez v̄cat eū q̄
amouetur . p̄petu
um v̄cat eū cui p̄
petuo trahitur ta
le officiū .
Repeti . de fa
cto .

Magisq̄ . hoc
vult dicere q̄ oñ
cū r̄ph̄nduntur
nō ex eo q̄ aliqua
extorquent . sed q̄
ea immoderate ex
quirunt . unde tas
lia non repetūtur
ab eis nisi certum
sit salariū eis oñi
tutū . tūc em̄ si ali
quid vlt̄m̄ s̄z peti
erit crimine ocul
sions tenentur ut
xxij . q . i . militae
et soluet quadru
pluz . vt . xvij . di
qm̄ .

Necessarie p̄
sone . ad officiū
tale .

atq; sua. ar. q. de rebo illicite acquisitis dūmō transferatur dūmō
in accipietem sit elemosina. vt. s. e. qui habetis. Quam donanda
paupib. Publicam. qui dixit si quem defraudauit rebto q̄drupluz
et sic patet q̄ licite quadruplū vel duplū peti p̄t. vt. xij. q. ij. cū deuo-

Quod vero siue sint raptores siue fures nā. Qd. vi. tiffimam
penitentiā nō p̄nt agere id ē fructū penitētie v̄e nō osequuntur
vt. j. e. c.

i. tamen admit
ti debent ad peni
tentiam. ut ex de
pe. et re. q. quidā
et. j. de pe. di. iij. q.
vl. et di. v. fallas.

Sres. nisi f
stutatur. vi
di. q. quanto cūq;
tpe aliquis re ali
enā possederit qd
nō currit in ea p̄
sep̄cō. vt. xxxij.
q. ij. si v̄go. nā di
uturnitas t̄pis nō
mmuat sed auget
vt. aggrauat pec
catū vt. xxxij. q. i.
sc̄isma. vñ i p̄sc̄p
cōe requiritur bo
na fides a princ̄i =
pio et in medio et
in fine et ex omni
pte p̄sc̄p̄cōnis. vt
ex de p̄sc̄p. quo =
nā om̄e. tu dicas
q. si ex om̄i pte p̄
sep̄cōnis habuēit
bonā fidē iam res
illa facta ē sua de
bñficio iur. vñ de
tūc nō est dicēdū
q. habeat osciē
tiā rei aliene licet
post t̄pus p̄sc̄p̄
cōis incipiat sc̄ire
re alienā fuisse. n̄
velis intelligere
id ē rei q̄ fuit ali
ena. Quā tñ di
cūt q. si aliq̄s rem
p̄sc̄p̄tā habēt ex
cā lucratia tene
cam restituē si re
morbz ip̄m osciē
tia. q. n̄ t̄perire
credim⁹ eccl̄ie vñ
litatibz. si ea que
fūt aliena reddun
tur. vt. liij. di. ge
neralis. sed si ha
bet eā ex cā nō lu
cratiua nō tene
vt. ff. de h̄ijs qui
in frau. cred. qui
aut. q. si quid cum
pupillo.

Sres. nisi f
stutatur. vi
di. q. quanto cūq;
tpe aliquis re ali
enā possederit qd
nō currit in ea p̄
sep̄cō. vt. xxxij.
q. ij. si v̄go. nā di
uturnitas t̄pis nō
mmuat sed auget
vt. aggrauat pec
catū vt. xxxij. q. i.
sc̄isma. vñ i p̄sc̄p
cōe requiritur bo
na fides a princ̄i =
pio et in medio et
in fine et ex omni
pte p̄sc̄p̄cōnis. vt
ex de p̄sc̄p. quo =
nā om̄e. tu dicas
q. si ex om̄i pte p̄
sep̄cōnis habuēit
bonā fidē iam res
illa facta ē sua de
bñficio iur. vñ de
tūc nō est dicēdū
q. habeat osciē
tiā rei aliene licet
post t̄pus p̄sc̄p̄
cōis incipiat sc̄ire
re alienā fuisse. n̄
velis intelligere
id ē rei q̄ fuit ali
ena. Quā tñ di
cūt q. si aliq̄s rem
p̄sc̄p̄tā habēt ex
cā lucratia tene
cam restituē si re
morbz ip̄m osciē
tia. q. n̄ t̄perire
credim⁹ eccl̄ie vñ
litatibz. si ea que
fūt aliena reddun
tur. vt. liij. di. ge
neralis. sed si ha
bet eā ex cā nō lu
cratiua nō tene
vt. ff. de h̄ijs qui
in frau. cred. qui
aut. q. si quid cum
pupillo.

Patiēto id ē
p̄mittēto qd̄ aliq̄
malī ei auferant.
Rebto. s̄ in
tellige qn̄ fur vel
raptor non est sol
uēto s̄ si effē sol
uēto licet res quā
abstulit sine cul
pa sua perisset tñ
tenetur reddē estimacōem illius. vt. C. de fur. f̄tracto.

Cruciatu. ar. qd̄ qui paupes sūt et non sunt soluēto
semp̄ v̄terandi sūt p̄ debito vt. xij. q. ij. fraternitas et i. l. illa si sine
reb̄ s̄ verum est ubi ouenūtur ex maleficio. sed si oueniantur rōne con
tractus alicuius tūc sufficit cedē bonis vt. C. q. lo. cedere pol. l. vt.

Peccati. ḡ abduc non est liberatus a debito sed tñ a pena. vñte si

vel inuitatur hmōi comodis vt te
nētur. Isti si viā vite mutauerint ā
excellētioris osciēdit sc̄itatis gra
dū. facilius ea q̄ hoc modo acquisi
erūt tāq; sua paupibus largiunt q̄
eis a quibz accepta sunt tanq; alie
na restituāt. qui vero ostra ius socie
tatis hūane furtis rapinis calūnijs
oppressōibz inuasiōibz aliq̄ abstu
lerint reddenda potius q̄ donanda
cēsemus zachai publicam exemplo.

Quod vero penitentiā agi non possit
nisi res aliena reddatur. te
statur aug. in epistola ad macedoni
um. Penitentiā non agitur si res
aliena non restituatur.

Res aliena p̄pter q̄ peccatū
est reddi possit et nō redditur. peni
tētia non agitur s̄ filatur. si aut̄ ve
raciter agit nō remittitur pctm̄ ni
si restituat ablatū. si ut dixi restitui
p̄t. Olerūq; enim qui aufert amit
tit siue patiēto malos siue ip̄e male
viuēdo. nec aliud h̄z vñ restituat.
huic certe nō possumus d̄re. reddē
qd̄ abstulisti. nisi cū h̄re credimus
et negare. verū quidem si aliq̄s susti
net cruciatu. repente dū existimac
tur h̄re qd̄ reddat nō est iniquitas
q. si nō est vñ reddat ablatā pecu
niā. tñ dū eā p̄ molestias corpales
reddē opellitur. pcti quo male ab
lata ē penas luit. s̄ nō inhumanū ē
etiā p̄ talibz intercedē. non ad hoc
ut mime restituatur aliena s̄ ne fru
stra hō in hoiez seuiat. et paulo p̄.

Illud vero fidētissime dixerim. eum
qui p̄ hoie ad hoc inuenit ne male
ablata restituat. et qui ad se ofugi
entē quātū honeste p̄t ad reddendū
non opellit socium esse fraudis et ē
mimis. nam misericordius op̄e n̄am
talibz subtrahimus q̄ impendimus.
nō enim op̄e fert qui ad peccandū
adiuuat. ac non potius adiuuat sed
obuiat subuertēdo atq; opprimēdo.

Cruciatu. ar. qd̄ qui paupes sūt et non sunt soluēto
semp̄ v̄terandi sūt p̄ debito vt. xij. q. ij. fraternitas et i. l. illa si sine
reb̄ s̄ verum est ubi ouenūtur ex maleficio. sed si oueniantur rōne con
tractus alicuius tūc sufficit cedē bonis vt. C. q. lo. cedere pol. l. vt.

Peccati. ḡ abduc non est liberatus a debito sed tñ a pena. vñte si

postea puenerit ad pmguitōe fortunā eque p̄t oueniri sicut ille q̄ ex a
liq̄ otractu ē obligatus. mlti. te acti. s. vl. Intercedē. vt. xij. q. v
reos. et. xvij. q. iij. reū. et s̄ ē ar. qd̄ clericus i foro secl̄ari p̄t aliq̄e d̄
fentere in cā sanguinis vt. xij. q. v. c. i. ij. et. iij. Subtrahimus.
ar. s. v. q. v. nō om̄is. Adiuuat. ar. qd̄ nō talemus d̄nos n̄os iu
uare in illicitis vt. xi. q. ij. si. d̄ns. et. c. nō enim semp̄. Exigē. id est
penas corpales in
fligere. S̄z nonne
clici p̄nt siue ec
clesia corpales pe
nas infligere ut. v.
q. v. illi q. r. xij
ij. q. v. eccl̄iōel
sen. p̄t vel p̄nt s̄
nō tātas quantas
secl̄aris iur̄. nō
em̄ p̄t punire ad
mēbri erūcacōnez
vt. ex de rap. in ar
chiep̄iscopatu

Tratore. si g
clicus cepit fures
in tomo nō tratet
ip̄suz iudici sed si
iur̄ furē captuz
ei abstulerit vi nō
imputatur clerico
alioquin licite au
ferētur clcis sua
ut. xij. q. v. vñ
solū Itē nec clcū
depositū tratat es
p̄sc̄opus iudici ex
de iud. at si clci.
vt. sic q. clci t̄l̄el
maleficos p̄nt tra
de curie ut nō pu
niātur ab sangui
nis effusione. sed
alio mō vt ex de
iudicis. ita. et. xi. q.
i. si quis sac̄dotū
Clam. si ē oc
cultū. ij. q. i. si pec
cauerit.

Palā. si ē mai
festū. vi. q. i. si oia
Diuersitas. ar
q. pro diuersitate
psonarum diuerse
pene statuuntur.
ut. xij. q. ij. frater
nitas. xij. q. iij
corripiantur.

Ompimus. ar.
eis. id ē lai
cis. q. res semel
ofsecrata nō b̄z ā
moto ad prop̄ha
nos vsus reb̄igi.
vt. xij. q. ij. aurū.
et. j. de ofe. di. i. li
gna. si aut̄ res illa
fuisse alicuius ec
clesie illi bñ esset
restituēda. ut. xij.
q. ij. aplicos. et
xvij. q. iij. q̄sti.
aliud tñ ē in re a
nimata. Itā si fu
a licuius fuit cōse
cratus bñ restitui
tur com̄o suo vt
liij. di. ex at̄iq̄s.

Qui rem alienam consecrat
eius estimacōnem restituat.
Ompimus nullā extitisse cāz
p̄ q̄ res eoz potuissent rōna
biliter occupari atq; eas inconsulte
ac temē ofsecrari. Idcirco exp̄iētie
tue p̄cipimus ut qz qd̄ semel cōsec
tū ē eis nō valet ultra restitui. In
dij tui sit ut ip̄e ep̄us debeat precū
dare. Pro malis aut̄ apud p̄nci
pes eccl̄ia d̄z intercedē nō eos teme
rario ausu defendē. Vñ grego
iobām defensori. Eccl̄ia p̄ malis i
ntercedat n̄ eos temē defendat.

Hij qui in furtis publicis impli
cati sunt a nobis nō videātur iniuste
decendi. ne opinionē male agentiu
ex indiscrete defensiōis ausu in nos
ullo mō transferamus. s̄ quātū de
cet eccl̄iaz ammouēdo et h̄bū inter
cessōis adhibēdo quibz valetis suc
currere. ut alijs op̄e feratis et op̄im
onē scē eccl̄ie nō iniquitatis. Fur
tū aut̄ nō tam inquantitate rei q̄ i
affectu furātis ofiderat. Vñde ie
romimus in epistola ad titum.

Nō solū in maioribz s̄ etiā in mino
ribz furtum consideratur.
Vtū aut̄ nō solum in maioribz
bus s̄ in minoribus etiā iudicat nō
em̄ qd̄ furto ablatū est s̄ mēs furā
tis attēditur. quō in fornicacōe nō
idcirco diuisa sit fornicacō. si mulier
sit pulcra aut deformis. ancilla aut

Sed s̄ iteo ē qz cū frus sit res aiata deliquit p̄mittēto se ordinari sed
res maiata in nullo deliquit vt vitas i fili. vij. q. i. ep̄us in diocefi. ean
tē rōnem assignat lex. qd̄ si nescio vbi sit fr̄s meus nō iteo ip̄ius pos
sionem p̄bidi. sed aliud est in h̄ijs que anima carent vt. ff. de acq̄.
posse. si rem mobilem. et. l. pompo. in prin.
ij. qu. iniuste. id ē mimis improba et impotune et hoc verum est

Sed s̄ iteo ē qz cū frus sit res aiata deliquit p̄mittēto se ordinari sed
res maiata in nullo deliquit vt vitas i fili. vij. q. i. ep̄us in diocefi. ean
tē rōnem assignat lex. qd̄ si nescio vbi sit fr̄s meus nō iteo ip̄ius pos
sionem p̄bidi. sed aliud est in h̄ijs que anima carent vt. ff. de acq̄.
posse. si rem mobilem. et. l. pompo. in prin.
ij. qu. iniuste. id ē mimis improba et impotune et hoc verum est

Sed s̄ iteo ē qz cū frus sit res aiata deliquit p̄mittēto se ordinari sed
res maiata in nullo deliquit vt vitas i fili. vij. q. i. ep̄us in diocefi. ean
tē rōnem assignat lex. qd̄ si nescio vbi sit fr̄s meus nō iteo ip̄ius pos
sionem p̄bidi. sed aliud est in h̄ijs que anima carent vt. ff. de acq̄.
posse. si rem mobilem. et. l. pompo. in prin.
ij. qu. iniuste. id ē mimis improba et impotune et hoc verum est

Sed s̄ iteo ē qz cū frus sit res aiata deliquit p̄mittēto se ordinari sed
res maiata in nullo deliquit vt vitas i fili. vij. q. i. ep̄us in diocefi. ean
tē rōnem assignat lex. qd̄ si nescio vbi sit fr̄s meus nō iteo ip̄ius pos
sionem p̄bidi. sed aliud est in h̄ijs que anima carent vt. ff. de acq̄.
posse. si rem mobilem. et. l. pompo. in prin.
ij. qu. iniuste. id ē mimis improba et impotune et hoc verum est

Sed s̄ iteo ē qz cū frus sit res aiata deliquit p̄mittēto se ordinari sed
res maiata in nullo deliquit vt vitas i fili. vij. q. i. ep̄us in diocefi. ean
tē rōnem assignat lex. qd̄ si nescio vbi sit fr̄s meus nō iteo ip̄ius pos
sionem p̄bidi. sed aliud est in h̄ijs que anima carent vt. ff. de acq̄.
posse. si rem mobilem. et. l. pompo. in prin.
ij. qu. iniuste. id ē mimis improba et impotune et hoc verum est

Sed s̄ iteo ē qz cū frus sit res aiata deliquit p̄mittēto se ordinari sed
res maiata in nullo deliquit vt vitas i fili. vij. q. i. ep̄us in diocefi. ean
tē rōnem assignat lex. qd̄ si nescio vbi sit fr̄s meus nō iteo ip̄ius pos
sionem p̄bidi. sed aliud est in h̄ijs que anima carent vt. ff. de acq̄.
posse. si rem mobilem. et. l. pompo. in prin.
ij. qu. iniuste. id ē mimis improba et impotune et hoc verum est

Sed s̄ iteo ē qz cū frus sit res aiata deliquit p̄mittēto se ordinari sed
res maiata in nullo deliquit vt vitas i fili. vij. q. i. ep̄us in diocefi. ean
tē rōnem assignat lex. qd̄ si nescio vbi sit fr̄s meus nō iteo ip̄ius pos
sionem p̄bidi. sed aliud est in h̄ijs que anima carent vt. ff. de acq̄.
posse. si rem mobilem. et. l. pompo. in prin.
ij. qu. iniuste. id ē mimis improba et impotune et hoc verum est

206

2

cū scit aut credit eos iuste obtemperatos. Si autē fugerint ad eccliaz tunc omnibus modis quibus potest tenetur eos defendere nisi sit publicus latro vel nocturnus depulato: agroz. vt. xxvii. q. iiii. rerū. et. c. sic. et. ex. de immu. ecc. inter alia. si autē in iuste fuerit obtemperatus ecclia tenetur eū omnibus modis iuuare. Nam illud ē preceptum eripe eum qui ducitur ad mortem. vt. xxii. q. iij. non in inferenda.

Ratum qd. huic obuiat qd. ff. de abig. l. i. v. bi ppebitur qd. magis punitur p bo ue fur qd. pro oue qd. p boue dat. v. boues p oue. iij. Sed dicas qd. ibi dicitur qd. dabit. iij. oues intelli = ge pter illā quam abstulit. Itē otra ē extra de simonia et si qstiones. vbi nō omittitur si monia in mobico sicut in magno. s. intellige qd. nō ita psumitur cōmitti in mobico sicut in magno. qñqz tñ pro mobico nec magis nec minus vt. d. c. di. ij. re uera. m. p. vbi dicit qd. omnes i. t. h. to mortui sunt. et tñ duo ex eis non motiebatur. caleph. et ioh. lxxvi. bi. ieiunium. sic qd. p minima re p. agi tu furto vt. h. r. m. h. de re. di. h. s. galliaz. licz. adō. de dolo non datur. p. mima re. ut. ff. de dolo. item.

B Formicaco. b. dicit magis pec. cari cū pulcra qd. cū deformi qd. ma gis voluptuose cō. gnoscit pulcram sed in deformi qd. cicius p. absoluit se. baz. dicit ma. gis peccari cū de formi quia plura sunt q. suadet omi sceri pulcre qd. de formi sed pulchri turo eius et sibi. to. Quælio. i. Sed autē si quis est ita aliena tus mente qd. ne sit qd. facit nec discernit nec in telligit. non im. putatur ei qd. fa. cit. h. c. aliquos. et. c. illa. et. xvij. q. ij. confaldus. q. ij. iudicas. quibus tñ distinguunt. qd. si sua culpa incidit quis in alienacōnem mentis imputatur ei. si sine culpa non vt. h. e. l. i. quis in sciens. quam dist. mōnem non admittit. gra. allegat pro et contra. et ad intelligentiā eius qd. dicit. nota qd. infirmitas alia ē anime et alia carnis. Infirmitas anime duplex est. vna que dicitur ira vel obuius vel tele dacō et h. ē peccatū. et qd. ex tali infirmitate h. i. imputatur. alia ē pena vt obliuio ignorantia. et que ex hac h. i. qñqz imputat qñqz non. si militer infirmitas carnis duplex est. vna est fomes peccati scilicet.

in genua paup a opolenta. s. qualif cūqz illa fuerit vna ē fornicacō ita in furto quātūcūqz quisqz abstulit furti crimen incurrit.

Incipit causa decimaquinta.

Acerdos quidā emime carnis la sus ē phibetur anteq. sa. dōta = lē bndictōem cō sequeretur. post p. vero sacero = tium adeptus est in furorem versus quendam interfecit. recuperata vero sanitate apud epum accusatur ab e a cū qua lapsus esse dicit. epus aut die dnico cam examiat sacdos infici atur crimen sibi illatū. quorundam clicoz sibi p. cōmnia querit. Illi vō nō sine p. cio sibi p. cōmatur tandem epus ofessione qstionib. extorquet. demū solus r. absqz sinodali audientia illū sentētia ferit. **Q**uerit at. an ea q. fiūt mente alienata sint im putada. **S**ecdo. an. p. impēhis p. cōmijis liceat clēicis munera exigere **T**ercio. an ex mulieris ofessione iste fit cōdemnatus. **Q**uarto. an die dnico ei. cā sit vētilāda. **Q**ui to an sibi negati purgatio sit dese = rēda. **S**exto an ei. ofessio crucia tibus sit extorquēda. **S**eptimo a absqz sinodali audientia epus valeat sacerdotē damnare. **D**ctauo si sponte ofessus aut ab alijs oitē

originale peccatū. et q. ex hac cā h. i. imputantur. alia ē pena peccati vt febris et furor. et q. ex hac cā h. i. non imputatur si non discernit quid agat. **C**ō. s. m. melius esset sine nō. q. p. m. p. bat qd. imputantur. **C**ō. s. m. imitādū. id ē nō faciendū. **C**ō. s. m. Del adipiscēdū. id ē faciendū. **C**ō. s. m. Propterea. id ē in diffinicōne volūtatis iteo ponitur affirmacō et negacō vt ostendatur qua voluntate quis dicatur volens et qua vo = luntate dicatur no lens. nam volun = tate ad aliquid fa ciendū dicitur quis volens. voluntate ad aliqd. non faciendū dicitur quis nolens. et sic omnis nolens dicitur volens. et eadē qualitas dicitur p. voluntas et p. dicitur voluntas. nam nolle facere itē ē qd. non velle facē. vnde lapis non dicitur nolens cū nō habet volūtatem nō faciēdi. nā fm reg. laz iuris. eius est nolle cuius est velle. vt. ff. de re iur. eius. s. p. t. q. aug. vult qd. eadē vis aie sit vis ocu piscibilis et vis irascibilis. nam p. vim occupabilem ap petimus aliquod et p. vim irascibi = lē testatur ali quid.

fuerit qd. ante ordinaōez peccauit an suscepti ordinis officium exequi sibi liceat.

Quod autē ea que alienata mente fiūt nō sint imputā da facile videtur posse probari. pec cata namqz alia penes voluntatem animi alia circa nature infirmitatē videtur consistē. Est autē voluntas vt aug. ait in li. i. retractacōnū. animi motus ad aliquid vel non imitandū vel adipiscendū qd. p. terea dcm est ut hac diffinicōne volēs a nolēte dis cerneret. ex volūtate itaqz peccā p. cedūt q. libero mentis arbitrio et de linquēdi p. p. cōmittit. Porro infirmitas alia ē animi alia carnis Infirmitas animi est ignorātia car nis infirmitas ē ei. occupiscētia. Ex utraqz aut infirmitate q. p. cedūt im putant ad penā. Vnde de quibusdā ignorātib. dcm est. si quis ignorat ignorabitur. tales illi erāt de qbus xps ait ap. s. extra sinagogā faci = ent vos. qz arbitrabūtur obsequiuz se p. staē deo. De eisdē etiā ap. s. scri bit in epla ad rōnos. testimoniū illis phibeo qz zelū dei hnt s. nō fm sciaz nullū tñ eoz in p. fidia sua pseueran tē h. ignorātia excusat. Ex carnis infirmitate p. cedūt q. nature lāguo re fiūt. q. nisi imputarentur ad penā nequa. ap. s. lege carnis grauatur dicit. ifelix ego hō q. s. me liberabit d. corpe mortis hui. rē. Siue ergo penes volūtate siue penes infirmita tem peccā consistat semp. imputant ad penā. Cui sententiē illud aug. de vera religione otrariū viduifqz abo peccm volūtariū malū est ut nisi sit volūtariū nullo mō peccm fit. et hoc quidē adeo manifestum est ut nulla huic doctorum paucitas. nulla indo ctōz turba dissentiat. qre aut negā dum est peccm omitti. aut fatenduz

Concupiscen tia. id est fomes peccati originalis. **A**d penā. sed nō semp. punitur peccā q. pueniunt ex ignorantia. xxx. iij. q. ij. m. lectū. **I**gnorat. id ē qui appetit igno rare. vel q. otemit scire vel negligit scire. cū possit qre re a peritiōibus vñ qdam ignorāti a est ex simplici = tate vt illorū qui ad l. am aliqd. m. = telligit. qdam ex culpa. qdā ex ne = gligētia. et fm s. magis vel minus punitur. xi. q. ij. excellētissimus. q. ij. et. c. si. **Z**elus. quidā ex iudeis bono ze lo mouebatur qd. discipulos comi = ipm. dēu. et ipse co mmi. p. illis oras ut in cruce eū dī xit. dñe remitte e is qz nesciūt quid faciunt. isti habe = bant zelū sed nō fm sciētiā id ē fm fidem id ē erroneā habuerūt sciē tiā. aliq. aut scienter deliquit. xxiiij. q. i. c. patus. **D**e corpe. id ē a dominio carnis in qua mors ē. s. di. v. Sed pensandū. palea ē. **S**emp. allegacō dicit. **C**ui. s. allegat in otrariū qd. ea q. mente alienata fiūt nō imputatur vnde hic ponebant antiqui notulam defen sor. **M**oto. qdam dicuntur simpliciter peccm et non pena. quedam dicuntur pena peccati et non peccm. pena peccati sunt ignorantia infirmitas obliuio. illud autē dicitur simpliciter peccatū. qd. ex libera volūtate peccat.

20 p1